

**Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare
2026**

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a IX-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Urișa dezvoltare a producției în provincii a determinat treptat o anulare a funcțiilor economice ale Romei și Italiei și a pregătit mutarea capitalei imperiului de la Roma. [...] Noi adversari slăbeau Roma dinspre exterior – germanii, la început alamanii pe Rin (începând cu 233), mai târziu goții, pe Dunărea inferioară (238); Imperiul sasanid neo-persan la est (224/227), care a apărut în locul parților [...]. Sub presiunea dublei ofensive a perșilor și a germanilor, în epoca împăraților soldați (235-284) criza a căpătat un caracter permanent: la incapacitatea administrației centrale de a fi prezentă în același timp peste tot, pentru a respinge pericolele externe, s-au adăugat tensiunile interne crescânde: 22 de împărați soldați unanim recunoscuți în numai 48 de ani (235-284), numeroșii contra-împărați neluați în calcul sunt doar simptome exterioare ale războiului civil și labilității permanente. Armata a devenit unicul factor de putere, iar în cadrul ei armata dunăreană era cea mai puternică din punct de vedere numeric, ea fiind constituită și din traci și din iliri și instituind cei mai mulți împărați. Administrația centrală a fost paralizată de depopulare și de micșorarea producției, ea fiind slăbită și mai mult de feudalizarea incipientă. Forțe locale și regionale au preluat funcțiile de autoapărare și au sustras fiscului imperial, prin tendința de imunitate (scutiri de taxe), venituri suplimentare. Războaiele fără sfârșit au accelerat o inflație galopantă, însoțită de fluctuațiile obișnuite ale valorii reale, mergând în anumite cazuri până la reinstituirea economiei naturale.”
(Imanuel Geiss, *Istoria lumii din Preistorie până în anul 2000*)

B. „Atacurile implacabile ale carpilor și goților și dificultățile Daciei de a apăra granițele extinse și expuse au dus la o retragere parțială din nordul și estul Daciei în timpul lui Gallienus (împărat unic, 260-268). Aceasta nu a adus nicio îmbunătățire a securității, iar Aurelian, la începutul domniei sale, probabil în 271, a mutat armata și administrația civilă la sud de Dunăre, care urma să servească drept zid de apărare a imperiului și să protejeze provinciile balcanice.

După retragerea oficială din Dacia, [...] contactele cu imperiul de la sud de Dunăre au devenit tot mai sporadice [...]. Poate cel mai izbitor aspect din perioada cuprinsă între secolele al IV-lea și al VI-lea a fost degradarea inexorabilă a vieții urbane. Deși cetăți precum Sarmizegetusa și Apulum au dăinuit o vreme, în realitate ele s-au ruralizat, viața de aici preluând atributele zonei rurale din jur și pierzându-și stilul urban. Activitatea economică și-a schimbat în același fel, producția de bunuri și comerțul căpătând dimensiuni mai modeste. Oamenii migrau acum de la orașe la sate, care au devenit centre ale vieții economice și sociale. [...] La nord, în ceea ce avea să devină Transilvania, nu numai cetățile, ci și teritoriul în ansamblul său a pierdut contactul cu imperiul între secolele al IV-lea și al VI-lea. Acum tradițiile romane, rurale și urbane deopotrivă, se pierduseră.”
(Keith Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa **A**, două aspecte referitoare la administrația centrală a statului roman.
4 puncte
2. Menționați, din sursa **B**, două consecințe ale deciziei adoptate de împăratul Aurelian pentru spațiul de la nordul Dunării.
4 puncte
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații din domeniul economic selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).
7 puncte
4. Prezentați o consecință a faptelor istorice la care se referă sursa **A** pentru organizarea politică a statului roman în ultimele două decenii ale secolului al III-lea.
5 puncte
5. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate de Imperiul Roman în spațiul nord-dunărean, în afara celor la care se referă sursa **B**.
10 puncte
6. Prezentați două asemănări între acțiunile politice desfășurate în cadrul statului roman, în perioada Republicii.
10 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în trei-patru pagini, o sinteză despre **stat și civilizație în Antichitate**, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric desfășurat în mileniile al IV -lea – al II-lea î. Hr., în Orientul antic și prezentarea a două consecințe ale acestuia: una în plan politic și cealaltă în plan cultural;
- precizarea unei acțiuni din secolele al VI-lea – al V-lea î. Hr. referitoare la Atena și a două cauze ale acesteia;
- prezentarea a două asemănări între arta greacă și arta romană din Antichitate;
- explicarea rolului unei personalități în cadrul evenimentelor desfășurate în lumea romană, în deceniul doi din secolul al IV-lea d. Hr.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată